

ФІСКАЛЬНА УСПІШНІСТЬ ПІЛЬГОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-БІЗНЕСУ

Податок на прибуток та податок на репатріацію є не повним переліком прямих податків, обов'язок за сплату, яких покладено на ІТ-компанії. Набуваючи статусу податкового агента, ІТ-компанії (незалежно від обраної системи оподаткування), зобов'язані стягувати та сплачувати з виплат працівникам податок з доходів фізичних осіб (далі –ПДФО) – 18 %, військовий збір (далі – ВЗ) – 1,5 % та єдиний соціальний внесок (далі – ЄСВ) – 22 %.

Що ж до сплати непрямих податків, то слід зазначити, що більшість послуг, які надаються ІТ-компаніями (представництвами нерезидента) материнській компанії, не підлягають оподаткуванню ПДВ, оскільки місце постачання таких послуг розташовано поза межами України.

Окрім того згідно п.26¹ розділу XX «Перехідні положення» ПКУ з 2013-01-10 до 2023-01-01 від оподаткування ПДВ звільнено операції з постачання програмної продукції, а також операції з програмною продукцією, плата за які не вважається роялті згідно з абзацами другим – сьомим підпункту 14.1.225 пункту 14.1 статті 14 ПКУ. Такими операціями відтепер згідно Закону України №2245-VIII від 2017-12-07 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році» (далі – Закон №2245-VIII) вважатимуться також перепродаж (придбання примірників програмного забезпечення як у матеріальній, так і в електронній формі для перепродажу) та розповсюдження програмного забезпечення (отримання права на розповсюдження примірників програмної продукції без права на їх відтворення або якщо їх відтворення обмежено використанням кінцевим споживачем).

Отже, виходячи з вищевикладеного чинним податковим законодавством передбачено податкове стимулювання розвитку ІТ-сектору лише у вигляді часткового звільнення від оподаткування ПДВ. Отже, дана модель організації ІТ-бізнесу та механізм оподаткування його доходів набуває наступного вигляду (рис.1)

В переважній більшості до організації ІТ-бізнесу за даною моделлю наближаються ІТ-компанії (доходи яких перевищують визначені ПКУ обмеження щодо розміру річного доходу передбаченого для платників ЄП) з метою упередження втрати можливості сплати податків за спрощеною системою оподаткування.

Рисунок 1 – Модель організації ІТ-бізнесу та механізму оподаткування його доходів за умови повної легалізації доходів ІТ-компаній

Джерело: власне бачення автора

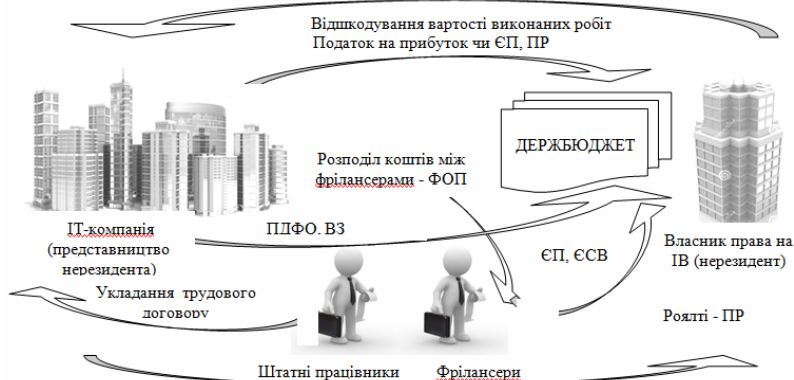

Рисунок 2 – Модель організації ІТ-бізнесу та механізму оподаткування його доходів за умови часткової мінімізації податків ІТ-компаніями

Джерело: власне бачення автора

За такої моделі ІТ-компанії укладають договори з фрілансерами – ФОП, на яких повністю покладається відповідальність за сплату податків з отриманих ними доходів, а саме за сплату ЄП та ЄСВ. За ІТ-компанію залишається обов'язок сплати податку на прибуток чи ЄП, податку на репатріацію, а також ПДФО, ВЗ та ЄСВ (із виплат штатним працівникам). Слід наголосити, що сплату фрілансерами (ФОП) податку на репатріацію з **доходу із джерел походження з України, які виплачуються на користь ІТ-компаній (нерезидентів)** чинним податковим законодавством не передбачено.

Отже, за такої моделі рівень податкового тиску на ІТ-бізнес суттєво знижується, що є позитивним з точки зору дотримання європейських стандартів розвитку бізнесу. Проте дана модель організації ІТ-бізнесу та механізму оподаткування його доходів не позбавлена недоліків, і одним із самих суттєвих із них слід визнати низький рівень контролюваності доходів ІТ-сектору.

За наступної моделі організації ІТ-бізнесу компанії повністю працюють з фрілансерами (ФОП) на умовах укладення договорів на виконання замовлень (рис. 3).

За даної моделі організації ІТ-бізнесу контракти з фрілансерами укладаються не з дочірніми ІТ-компаніями, а безпосередньо з материнською ІТ-компанією (нерезидентом). Дочірня ІТ-компанії отримують від материнської кошти на відшкодування витрат за надані фрілансерами ІТ-послуги та розподіляє між ними, таким чином сплачуючи лише податок на прибуток чи ЄП. Фрілансери, набуваючи статусу ФОП-резидента сплачують до бюджету ЄП та ЄСВ у розмірах передбачених чинним податковим законодавством.

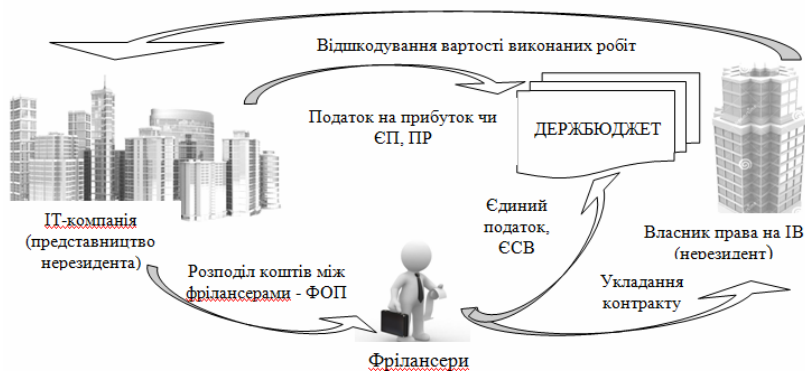

Рисунок 3 – Модель організації ІТ-бізнесу та механізму оподаткування його доходів за умови повної мінімізації податків ІТ-компаніями

Підсумовуючи вищевикладене, приходимо до висновку, що механізм податкового стимулювання ІТ-бізнесу є досить громіздким та надієвим з причини відсутності належного контролю за доходами суб'єктів господарювання ІТ-індустрії.